

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVNÍŠTĚ
V BRNĚ

TISKOVÁ ZPRÁVA

Návrh na prohlášení areálu Mosilany v Brně za kulturní památku

Brno, 14. dubna 2021

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně podal Ministerstvu kultury ČR návrh na prohlášení nejhodnotnějších částí areálu bývalé textilní továrny Mosilana v Brně za kulturní památku. Monumentální stavební soubor, zahrnující v sobě tři původní tovární areály z 19. a 1. třetiny 20. století sloučené v roce 1949 do rozlehlého průmyslového areálu, představuje jednu z charakteristických industriálních architektur. Současně jde o poslední, z převážné části dochovaný komplex z původního početného souboru textilních továren významně dotvářejících podobu Brna v 19. a 20. století.

Areál bývalé Mosilany má vedle hodnoty historické rovněž mimořádnou hodnotu architektonickou a urbanistickou – jde o pozoruhodný výsledek postupné zástavby omezeného prostoru kolem Svitavského náhonu monumentálními výrobními, skladovacími a administrativními objekty často vybudovanými za uplatnění tehdy progresivní metody monolitického železobetonového skeletu.

Zánikem objektů bývalé textilní továrny Mosilany, jež hrozí, by Brno přišlo o další významnou část své historie a proces pomyslné eroze hmotného kulturního dědictví moravské metropole, nabývající v posledních letech i vinou kauzy tzv. pozdních zápisů hrozí podobu, by se opět urychlil.

Původní účel historických průmyslových staveb v těsné blízkosti centra města je již v drtivé většině zcela setřen, forma, která přežila, však má potenciál určovat nový obsah. Tím je společenské využití, jež rezidua zaniklé průmyslové civilizace oživuje, ať se jedná o oblast bydlení, administrativně-technických činností či služeb. Jde o transformaci, jíž se v případě průmyslových areálů a jejich budov říká *konverze*. Příkladů úspěšných konverzí, s přidanou hodnotou pro veřejnost i vlastníka, jsou ve světě stovky. Často se staly iniciátorem rozvoje celých městských částí a jejich prosperity. Předpokladem je vždy konsensus, respektování veřejného zájmu na ochraně hodnotných areálů s aktivní rolí osvědčené municipality, vycházející současně vstříc zájmům na udržitelném, ekonomicky přínosném rozvoji.

Areál bývalé Mosilany je nyní na pomyslné křižovatce. Proti snaze vlastníka o úplnou demolici stávajícího komplexu se staví nejenom Národní památkový ústav a zájmová sdružení občanů, ale také představitelé samotného Města Brna. Cílem je zachránit alespoň nejhodnotnější část významného souboru a tuto integrovat do organismu moderního města.

Národní památkový ústav, jenž připravil na základě detailní analýzy hodnot areálu návrh na prohlášení věci za kulturní památku, je přesvědčen, že záchrana a funkční konverze nejcennějších historických staveb areálu Mosilany přispěje k dalšímu rozvoji města, hrdého na své průmyslové dědictví.

Kontakty:

Mgr. Aleš Homola, vedoucí odboru evidence, dokumentace a IS
PhDr. Radmila Stránská, redaktor

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihomoravském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Brně zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává odborné publikace.